

CONGRESKRANT

Versie 1, Laatst Bewerkt 25.10.2024

WINTERCONGRES 2024. 23-24 NOVEMBER

DWARS

GROENLINKSE JONGEREN

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	2
Welkomstwoord	3
Praktische Informatie.....	4
Locaties	4
Organisatie.....	5
Programma.....	6
Vergaderorde.....	6
Stemmingsprocedures.....	7
Congresdocumenten	8
DWARS Gedragscode	9
Perslijst.....	10
Verantwoordingen	11
Verantwoordingen Landelijk Bestuur	11
Verantwoordingen Organen.....	12
Verkiezingen, Voordrachten & Opdrachten	13
Kandidatencommissie	13
Kascommissie	13
Politiek Adviseurs	13
Raad van Advies.....	14
WhatsApp Coördinatoren.....	14
Stemmingsprocedure Wijzigingsvoorstellen en Moties	15
Wijzigingsvoorstellen	15
Statuten.....	16
Huishoudelijk Reglement	16
Gedragscode.....	20
Beginselprogramma	20
Politiek Programma.....	20
Moties.....	40
Reguliere Moties.....	40
Actuele Moties.....	40

WELKOMSTWOORD

Lieve DWARSer,

Dit is de congreskrant van het wintercongres 2024! Het is weer tijd om bij elkaar te komen en te praten over de toekomst van DWARS. In deze krant vind je alle stukken die belangrijk zijn voor het wintercongres. Zoals de **verantwoordingen, kandidaatstellingen, wijzigingsvoorstellen, en moties**. Al deze stukken zullen besproken worden tijdens het congres, en zijn te vinden op de [congrespagina](#). De komende tijd zal de krant verder geüpdatet worden met de nieuwste informatie.

Als dit je eerste congres is of je even wat verfrissing nodig hebt voor je congreskennis, lees dan de [Hoe Overleef Ik een DWARS Wintercongres?](#) Hierin vind je alles over wat er op een congres gebeurt.

Tijdens dit congres zullen we ook een interessante spreker hebben, voor die aankondiging houden we jullie nog even in spanning.

Naast dat we het gaan hebben over de richting die DWARS op gaat, is er natuurlijk ook ruimte voor een hoop gezelligheid. Er zal natuurlijk tijd zijn om bij te kletsen met al je DWARSe vrienden, of nieuwe te maken. Op zaterdagavond zal er een gezamenlijk diner zijn. Daarna zal het congresfeest plaatsvinden.

We kijken enorm uit om jullie allemaal weer te zien.

Veel liefs,

Het bestuur en de Congrescommissie

PRAKTISCHE INFORMATIE

LOCATIES

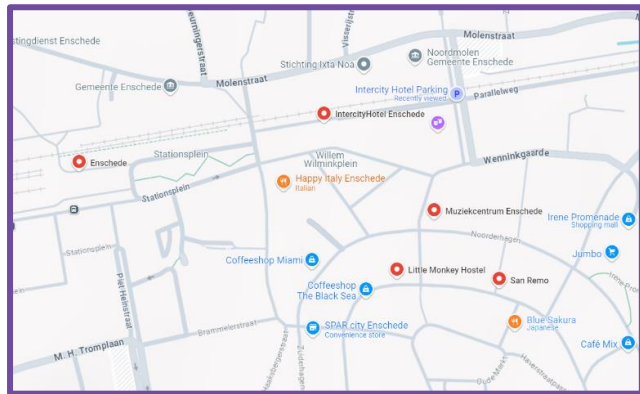
Vergaderlocatie

Het wintercongres zal plaatsvinden bij het Wilmlinktheater en Muziekcentrum Enschede aan de [Wenninkgaarde 40-42](#) in Enschede. Het ligt op ongeveer 5min (350m) loopafstand van station Enschede. Kijk voor de meest actuele reisinformatie op [9292.nl](#). Kom je met de auto? Dan kan je die onder andere kwijt in de Irenegarage Enschede, informatie over deze garage en andere opties vind je [hier](#).

Dinerlocatie

Het diner op de zaterdagavond vindt ook plaats op de congreslocatie.

Let op! Door een probleem met het aanmeldformulier heeft mogelijk niet iedereen aan kunnen geven of die wel of niet mee eet. Als jij op de zaterdag aanwezig bent gaan wij ervan uit dat jij mee eet. Eet je niet mee? Geef dit dan zo snel mogelijk aan bij de organisatie via congrescommissie@dwars.org.

Let op 2! Heb je allergiën die je bij je aanmelding nog niet hebt aangegeven? Laat het dan ook zo snel mogelijk weten via congrescommissie@dwars.org.

Slaaplocatie

We slapen bij het IntercityHotel en het Little Monkey Hostel. In de congressenvelop die je bij binnenkomst op de congreslocatie ontvangt vind je op welke kamer je bent ingedeeld. Bij het aanmelden voor het congres is het mogelijk eventuele slaapkamergerenootvoorkeuren op te geven.

Het [Little Monkey Hostel](#) bevindt zich aan de Stadsgravenstraat 17. Deze ligt op ongeveer 2 minuten (170m) loopafstand van de congreslocatie.

Het [IntercityHotel Enschede](#) bevindt zich aan het Willem Wilmlinkplein 5. Deze ligt op ongeveer 2 minuten (150m) loopafstand van de congreslocatie.

Feestlocatie

Op de zaterdagavond hebben we zoals gewoonlijk een hele leuke locatie voor het congresfeest. Van 21.00 tot 01.00 ben je welkom bij [café San Remo](#) aan de Stadsgravenstraat 53. Toegang tot het feest krijg je alleen als je een congreskaartje hebt.

Ook hier geldt: wil je alcohol drinken? Denk er dan aan om je legitimatie mee te nemen. Er wordt geen alcohol geschonken aan leden onder de 18.

ORGANISATIE

Een congres organiseren is een flinke opgave. Het Landelijk Bestuur en de Congrescommissie hebben er veel tijd in gestoken om het congres weer zo tof mogelijk neer te zetten. Als je een vraag hebt over wat dan ook, voel je dan vrij om met iemand van de organisatie contact op te nemen.

Contactpersonen

Voor vragen kun je altijd terecht op congrescommissie@dwars.org. Daarnaast zijn Farah, Joshua, en Jasper de aangewezen contactpersonen vanuit de organisatie om al jouw vragen te beantwoorden.

Naam	Functie	Telefoonnummer
Farah Bijl	Verantwoordelijk Landelijk Bestuurslid	+31 6 20273351
Joshua Paans	Voorzitter Congrescommissie	+31 6 15193163
Jasper Vinkenvleugel	Secretaris Congrescommissie	+31 6 28149489

Congrespresidia

Op de zaterdag en zondag hebben we twee geweldige congrespresidia, die aan het begin van de de dag worden voorgedragen en ingestemd. Zij helpen om het congres in goede banen te leiden, en vast te leggen. Hieronder vind je wie dit zijn.

Presidiumleden	Functie	Moment
Iris Vergeer	Dagvoorzitter	Zaterdag
Tim van de Meulengraaf	Derde Presidiumlid	
Job van Hussen	Dagvoorzitter	Zondag
Lykle Maatje	Derde Presidiumlid	
Sjoerd Pol	Dagdeelnotulist	<i>n.n.t.b.*</i>
Cerisa van Kesteren	Dagdeelnotulist	
Minke van Manen	Dagdeelnotulist	
Wietse van den Bos	Dagdeelnotulist	

*De dagdeelindeling voor de notulisten wordt op een later moment bekendgemaakt.

Stemtelcommissie

Op beide dagen wordt ook de Stemtelcommissie voorgedragen en ingestemd. Zij zorgen ervoor dat alle stemmingen goed verlopen en geteld worden. Hieronder vind je wie dit zijn.

Stemtelcommissieleden	
Wessel Fonck (Congrescommissie)	Merlijn de Bruin (Congrescommissie)
Ruben Bals	Renzo Gort
Fenna Bink	Bibey van der Voort
Marijn de Boer	Karlijne Wiegers
Efraim Duman	Imme Zander

*De dagindeling van de Stemtelcommissie wordt op een later moment bekendgemaakt.

Aanspreekpunten

Op beide dagen zijn er drie leden die aanspreekpunt zijn. Als er iets is of gebeurd waar je met iemand over in gesprek wil tijdens het congres, en je wilt niet naar de organisatie stappen, kan je een van hen aanspreken. Zij worden aan het begin van beide dagen voorgesteld. In een volgende versie van de congreskrant vind je wie dit zijn.

Aanspreekpunten		

PROGRAMMA

Het programma kan nog veranderen. Hier zal dan nog over gecommuniceerd worden.

Zaterdag 08 Juni

Onderdeel	Tijd	Duur
Inloop	09.45	00.15
Bijeenkomst Nieuwe Congresgangers	10.00	00.30
Opening	10.30	00.20
Verantwoording Landelijk Bestuur & Financieel Halfjaarverslag	10.50	01.40
Verantwoording Kascommissie & Vaststellen Financieel Halfjaarverslag	12.30	00.15
Pauze	12.45	01.00
Beleidsplan en Begroting	13.45	00.50
Spreker	14.35	01.00
Pauze	15.35	00.15
Verantwoordingen: Politiek Adviseurs, Raad van Advies, Zoekcommissie, Kandidatencommissie, Commissie van Beroep, Hoofdredacteur OverDWARS	15.50	00.45
Sluiting	16.35	00.15

Zondag 09 Juni

Onderdeel	Tijd	Duur
Inloop	09.45	00.15
Opening	10.00	00.15
Opdracht & Benoeming Kandidatencommissie	10.15	00.05
Benoeming Kascommissie	10.20	00.05
Verkiezing Politiek Adviseurs	10.25	01.00
Verantwoording Werkdrukcommissie	11.25	00.15
Presentatie Verslag Werkdrukcommissie	11.40	00.20
Presentatie KROM	12.00	00.15
Pauze	12.15	01.00
Wijzigingsvoorstellen KROM	13.15	00.10
Wijzigingsvoorstellen	13.25	01.00
Verkiezing Raad van Advies	14.25	00.20
Pauze	14.45	00.15
Benoeming WhatsApp Coördinatoren*	15.00	00.05
Moties	15.05	01.00
Sluiting	16.05	00.15

* Dit agendapunt is afhankelijk van wijzigingsvoorstel HR6: DWARSe Kollektieven kollektiviseren. Als dit wijzigingsvoorstel wordt verworpen vervalt het agendapunt.

Pre-Congresactiviteit

Een congres is geen congres zonder een geweldig leuke pre-congresactiviteit! Elkcongres organiseert de afdeling waar het congres is de activiteit, dus dit keer is Overijssel aan de beurt. Binnenkort vind je hier meer informatie over de activiteit en aanmelding!

Bijeenkomst Nieuwe Congresgangers

Ben jij een nieuwe DWARSer en is dit jouw eerste congres? Iedereen weet hoe spannend de eerste keer was en daar willen we je graag bij helpen! De DWARS academy geeft op zaterdagochtend een korte training, waarbij wij uitleggen hoe het congres werkt. Hier bespreken we precies hoe het nou werkt met al die wijzigingsvoorstellen, moties en verkiezingen. Ook is dit een leuke manier om alvast wat andere (nieuwe) DWARSers te ontmoeten. Zo kun je gezellig samen aan het congresweekend beginnen. Mocht je voor die tijd nog vragen hebben, mail dan naar academy@dwars.org. Hopelijk tot op het congres! Lees daarvoor ook alvast de [Hoe Overleef Ik een DWARS Wintercongres?](#)

VERGADERORDE

Tijdens de verkiezingen, wijzigingsvoorstellen en verantwoordingen:

- Wanneer je iets wil zeggen of vragen tijdens het congres sta je (indien mogelijk) op en steek je je groene stemkaart in de lucht wanneer de voorzitter aangeeft dat de 'spekersrij' geopend is.
- De voorzitter sluit de 'spekersrij' en bepaalt welke mensen mogen spreken. Hier wordt niet van afgeweken.
- Als je mag spreken krijg je een microfoon, noem bij de microfoon je voornaam en als je dit wilt je persoonlijk voornaamwoorden, en zeg je wat je wil zeggen.
- We werken bij een aantal onderdelen in termijnen. In de eerste termijn zijn alle vragen en opmerkingen toegestaan. Alleen wanneer daar behoefte aan is, is een tweede termijn toegestaan. In de tweede termijn worden in principe geen nieuwe punten meer aangedragen. Het gaat hier om verhelderende vragen over onderwerpen die al besproken zijn in de eerste termijn.
- Het is in verband met de tijd belangrijk dat iedereen hun inbreng zo kort, bondig en relevant mogelijk houdt.

STEMMINGSPROCEDURES

De stemmethodes zoals hieronder beschreven zijn gebaseerd op artikelen 29-34 van de statuten.

Elk congres zijn er verschillende stemmingen. Er zijn stemmingen over de congresorde, personen (verkiezingen of benoemingen) en zaken (opdrachten, wijzigingsvoorstellen, moties en goedkeuring van documenten).

Voordat er ergens over wordt gestemd, wordt het onderwerp behandeld. Als het nodig is zal de dagvoorzitter of de Stemtelcommissie een stemmingsuitleg geven.

Stemmingen over de Congresorde – Acclamatie

Aan het begin van de dag zijn er meteen een aantal stemmingen. Deze gaan over het presidium, de Stemtelcommissie, de agenda en de notulen van het vorige congres. Deze stemmingen zijn formaliteiten, dingen waar mensen eigenlijk nooit op tegen zijn. Dus stemmen we per acclamatie. Om voor te stemmen wordt er geklapt.

Verkiezingen voor Raad van Advies en de Politiek Adviseurs – Instemmingsverkiezing

Voor Algemeen Bestuursleden en de Raad van Advies zijn er meerdere posities open. Op het stembriefje staan alle kandidaten, en 'Geen van de Kandidaten', en je mag op zoveel opties stemmen als dat er plek is, maar ook minder. Bijvoorbeeld in de Raad van Advies zijn er 4 plekken, en dus mag je 4 keer, maar ook 0, 1, 2, of 3 keer stemmen.

Naast de kandidaten heb je dus ook de optie 'Geen van de Kandidaten'. Hier kan je op stemmen om aan te geven dat je actief de functie leeg wil hebben, boven een van de kandidaten waar je niet op hebt gestemd.

Bij Instemmingsverkiezing gebruik je altijd **kruisjes [X] in de vakjes voor de kandidaten** om jouw stem(men) uit te brengen.

Iedereen die meer stemmen heeft dan de helft van het aantal geldige stembriefjes, heeft een meerderheid gehaald, en is verkozen. Het is wiskundig mogelijk dat er meer mensen een meerderheid halen dan plek, in dat geval zijn de kandidaten met de meeste stemmen verkozen voor zover er plek is.

Als er na de eerste ronde nog plek over is komt er een tweede ronde. Bij 2 of meer nog lege plekken komt er een tweede ronde instemmingsverkiezing met de overgebleven

DWARS GEDRAGSCODE

De gedragscode is een reglement zoals in artikel 42 van de statuten. In de gedragscode staan regels die gelden voor alle leden van DWARS in officiële kanalen, activiteiten en vergaderingen van DWARS. Deze regels zijn bedoeld zodat we ons allemaal fijn en veilig kunnen voelen bij DWARS.

1. Benader iedereen met vertrouwen en ga uit van ieders goede bedoelingen.
2. Behandel elkaar en mensen buiten DWARS gelijk, eerlijk en met respect, ongeacht gender, geslacht, seksuele of romantische oriëntatie, etniciteit, ras, lichamelijke en geestelijke kunnen, leeftijd, geloof, levensovertuiging, politieke mening, sociaaleconomische situatie, werk- en opleidingstype enzovoorts.
3. Respecteer elkaars (fysieke en emotionele) grenzen. Zorg bijvoorbeeld dat je altijd toestemming hebt voordat je iemand aanraakt of iemands persoonlijke ruimte binnengaat. Luister goed wanneer iemand grenzen aangeeft.
4. Iedereen moet zich welkom en gehoord voelen bij DWARS. Let daarom op dat je elkaar ruimte gunt, zodat anderen zich ook kunnen uiten. Ruimte gunnen kan bijvoorbeeld zijn dat er plek is om naar de ander te luisteren.
5. Discriminatie, seksuele intimidatie, agressie, geweldsverheerlijking, lichamelijke en woordelijk geweld, doelbewuste leugens en pesten worden niet geaccepteerd.
6. Ga bewust om met gevoelige en pijnlijke onderwerpen. Waarschuw de mensen om wie het gaat voordat je schokkende beelden of feiten deelt en wacht de reactie van anderen af. Denk na voordat je iets heftigs deelt.
7. DWARS is een plek waar veel verschillende soorten kennis samenkomen, niet iedereen bezit dezelfde kennis. Sta dus open voor vragen en ga geduldig met elkaar om.
8. Ga op een eerlijke, open en opbouwende manier met elkaar om.
9. Online communicatie kan voor ieder persoon anders overkomen. Wees je hier bewust van als je berichten leest of schrijft. Als je niet zeker weet hoe je een bericht moet opvatten, vraag hiernaar.
10. Geen enkele vorm van fraude wordt getolereerd.

Voor mensen met een functie bij DWARS geldt daarnaast het volgende:

Mensen met een functie bij DWARS zijn zich ervan bewust dat zij zich tijdens evenementen waar zij vanuit hun functie bij betrokken zijn, vanuit hun functie gedragen.

Overtreedt een lid de Gedragscode?

Spreek ze daar dan op aan en meld het eventueel.

Wil je een overtreding van de Gedragscode melden?

Dit kan bij de organisatie van een evenement, verantwoordelijke organen, [het landelijk bestuur](#) of, indien het over een landelijk bestuurslid gaat, [de raad van advies](#). Kijk voor meer duidelijkheid naar het '[Stappenplan Incidentenbeleid](#)'.

Wil je graag een vertrouwelijk gesprek over iets dat is gebeurd?

Dan kun je terecht bij één van de vertrouwenspersonen van GroenLinks. De complete lijst van deze vertrouwenspersonen is te vinden op de [website van GroenLinks](#).

PERSLIJST

De perslijst volgt in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.

Datum	Onderwerp	Medium/Bron

VERANTWOORDINGEN

VERANTWOORDINGEN LANDELIJK BESTUUR

Hieronder vind je de bestuursverantwoordingen van het Landelijk Bestuur. Dit zijn een algemene bestuursverantwoording namens het hele bestuur en een verantwoording per bestuurslid. In een verantwoording legt het bestuur aan het congres uit waar ze mee bezig zijn geweest en waarom, ook is dit de kans voor het bestuur om te reflecteren. Op het bestuur krijgt het bestuur nog de kans hun verantwoording toe te lichten en te updaten. Ook kunnen er vragen gesteld worden over de verantwoordingen.

De verantwoordingen van het landelijk bestuur volgen in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.

Algemene Bestuursverantwoording

Minne van der Mast – Voorzitter

Gijs Broere – Secretaris en Vice-Penningmeester

Lars van de Boer – Penningmeester

Luc Goos – Algemeen Bestuurslid: Scholing, Activiteiten, en Vice-Voorzitter

Farah Bijl – Algemeen Bestuurslid: Participatie & Democratie, en Pandbeheer

Julian Bos – Algemeen Bestuurslid: Activisme & Campagne, en Kaderbegeleiding

Soesha Sandker – Algemeen Bestuurslid: Internationale Politiek, en Ledenbinding

Rick Baerends – Algemeen Bestuurslid: Nationale Politiek, en Ledenwerving

VERANTWOORDINGEN ORGANEN

Hieronder vind je de verantwoordingen van de DWARSe organen die op het wintercongres verantwoording afleggen. Dit zijn de Raad van Advies (RvA), de Zoekcommissie (ZoekCie), de Kandidatencommissie (KaCie), de Kascommissie (KasCo), de hoofdredacteur van ons onafhankelijke ledenblad OverDWARS, en de Commissie van Beroep. Ook leggen de Politiek Adviseurs een gezamenlijke verantwoording af. In een verantwoording legt een orgaan of persoon aan het congres uit waar ze mee bezig zijn geweest en waarom, ook is dit de kans voor hen om te reflecteren.

De verantwoordingen van deze organen volgen in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.

Kascommissie

Kascontrole Verslagen

Kascontrole Verslag 3 november 2024

Politiek Adviseurs

Raad van Advies

Zoekcommissie

Kandidatencommissie

Commissie van Beroep

Hoofdredacteur OverDWARS

Werkdrukcommissie

VERKIEZINGEN, VOORDRACHTEN & ODRACHTEN

Hieronder vind je alle kandidaatstelingen, voordrachten en opdrachten. De Kandidatencommissie krijgt een opdracht mee van het congres die ze in hun termijn moeten uitvoeren. Daar wordt altijd eerst over gestemd voordat er gestemd wordt over de commissieleden. De uitleggen over de manieren waarop personen verkozen worden kun je in deze krant vinden onder het kopje '[Stemmingsprocedures](#)'.

De voordrachten, opdrachten en kandidaturen volgen in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.

KANDIDATENCOMMISSIE

Voordracht

Opdracht

KASCOMMISSIE

Voordracht

POLITIEK ADVISEURS

Voor de Politiek Adviseurs (PA's) gebruiken wij vanaf dit congres een nieuw soort stembriefje, waarop alle 11 de thema's tegelijkertijd worden verkozen. Heb je hier feedback of vragen over? Stuur dan een mailtje naar congrescommissie@dwars.org.

Kandidaten PA Economie

Kandidaten PA Energie, Duurzaamheid & Mobiliteit

Kandidaten PA Inclusie, Emancipatie & Diversiteit

Kandidaten PA Internationaal

Kandidaten PA Kunst, Cultuur & Media

Kandidaten PA Natuur, Ruimte & Milieu

Kandidaten PA Onderwijs

Kandidaten PA Privacy & Technologie

Kandidaten PA Recht & Democratie

Kandidaten PA Wonen

Kandidaten PA Zorg & Welzijn

RAAD VAN ADVIES

Kandidaten Raad van Advies

WHATSAPP COÖRDINATOREN

De benoeming van de WhatsApp coördinatoren is afhankelijk wijzigingsvoorstel HR6: DWARSe Kollektieven kollektiviseren. Als dit wijzigingsvoorstel niet wordt aangenomen vervalt deze benoeming.

Voordracht

STEMMINGSPROCEDURE WIJZIGINGSVOORSTELLEN EN MOTIES

Het is aan het congres om te beslissen of wijzigingsvoorstellen of moties worden aangenomen. In de toelichting verdedigen de indieners het voorstel. Het bestuur geeft bij elk wijzigingsvoorstel en elke motie een bestuursadvies met toelichting mee. Dit zijn de mogelijke adviezen:

- **Overnemen.** Het bestuur vindt het voorstel een goed of een verbetering.
- **Oordeel congres.** Het bestuur heeft geen bezwaar tegen of voorkeur voor het voorstel en moedigt het congres aan zelf een keuze te maken. Om een eerlijke discussie te laten plaatsvinden geeft het bestuur ook tegenargumenten om in overweging te nemen.
- **Ontraden.** Het bestuur ziet bezwaren tegen het voorstel.

Wijzigingsvoorstellen op het Politiek Programma en de Gedragscode, en moties, hebben een gewone meerderheid nodig om aangenomen te worden (meer dan 50% van de stemmen). Wijzigingsvoorstellen op de Statuten, het Huishoudelijk Reglement en het Beginselprogramma hebben een tweederde meerderheid nodig (67% van de stemmen).

Het is ook mogelijk om amendementen in te dienen op zowel moties als wijzigingsvoorstellen. Om praktische redenen staat de deadline hiervoor op woensdag 8 november. Als er een amendement is ingediend die door de indiener wordt overgenomen, wordt de geamendeerde motie/wijzigingsvoorstel aan het congres gepresenteerd. Als een amendement niet wordt overgenomen door de indiener, zal er eerst over het amendement worden gestemd. Als amendementen/wijzigingsvoorstellen/moties elkaar tegenspreken komt de stemming over het meest ingrijpende voorstel eerst. Alleen als deze niet wordt aangenomen zal er gestemd worden over de andere.

WIJZIGINGSVOORSTELLEN

De wijzigingsvoorstellen worden verdeeld over drie categoriën. Deze zijn:

Categorie 1: Dit zijn tekstuele aanpassingen, of aanpassingen die breed gedragen zijn binnen DWARS. Deze voorstellen worden zonder nadere discussie in één stemming allemaal tegelijk over gestemd. Deze voorstellen hebben allemaal het bestuursadvies 'overnemen'.

Categorie 2: Dit zijn voorstellen waarvoor er ruimte moet zijn om nog enige discussie te hebben. Deze voorstellen worden individueel behandeld, en er is enige ruimte voor vragen. Indieners of bestuur geven enkel toelichting als deze verhelderend is of als er iets is veranderd sinds de publicatie in de congreskrant. Deze voorstellen kunnen het advies 'overnemen', 'oordeel congres', of 'ontraden' hebben.

Categorie 3: Dit zijn voorstellen waar veel ruimte voor discussie voor moet zijn. De voorstellen worden individueel behandeld. Indieners en bestuur kunnen toelichting geven, en er is ruime ruimte voor vragen.

De categorieïndeling volgt in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.

Categorieën	Wijzigingsvoorstellen
Categorie 1	
Categorie 2	
Categorie 3	

STATUTEN

Er zijn geen wijzigingsvoorstellen ingediend op het Beginselprogramma.

HUISHOUDELIJK REGLEMENT

Bij het aannemen van een voorstel die de nummering van het eigen of andere punt(en) verandert, wordt dit bij de verwerking van de aangenomen voorstellen bijgewerkt. Eventuele verwijzingen naar het betreffende of andere artikelen worden ook bijgewerkt.

HR1: KROM maar hier met die centen

Indieners: Het Landelijk Bestuur

Hoofdstuk 1, Artikel 2 | Onverenigbare functies

Toevoegen:

- 1. Een lid van bestuur kan niet ook lid zijn van:
  - [...]
  - h. de kascommissie van KROM
  - i. het bestuur van KROM

- 6. Een lid van de kascommissie kan niet ook (lid) zijn (van):
  - [...]
  - e. het bestuur van KROM

- 7. Een lid van de raad van advies kan niet ook lid zijn van:
  - [...]
  - d. het bestuur van KROM

Toelichting:

Dit voorstel zorgt ervoor dat er geen belangenconflicten ontstaan tussen DWARS en KROM door duidelijk vast te leggen welke functies niet gecombineerd mogen worden. We breiden de lijst van onverenigbare functies uit voor bestuursleden, kascommissieleden en leden van de Raad van Advies, met betrekking tot functies binnen KROM.

Leden van het DWARS-bestuur kunnen niet ook lid zijn van het bestuur of de kascommissie van KROM. Dit voorkomt conflicten bij het nemen van besluiten of het controleren van financiën tussen beide organisaties. Leden van het landelijke bestuur van DWARS kunnen wel in de Raad van Toezicht (RvT) van KROM komen. 2 van de 5 RvT leden worden door het bestuur van DWARS benoemd en goedgekeurd door onze raad van advies. We willen de optie openlaten om als landelijk bestuurslid van DWARS ook in de RvT van KROM te zitten, zodat zij het DWARS-e belang kunnen vertegenwoordigen in de RvT en zodat we als bestuur direct de belangrijke informatie hebben van zaken die spelen binnen KROM. Het is ook ons plan om dit bestuursjaar 2 DWARS-bestuursleden te benoemen in de RvT van KROM.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

HR2: Vertrouwen is belangrijk, aanspreken ook

Indiener: Anne Wentink

Hoofdstuk 1, Artikel 2 | Onverenigbare functies

Huidige tekst:

- 8. Een vertrouwenspersoon kan niet ook lid zijn van:

Vervangen door:

- 8. Een aanspreekpunt kan niet ook lid zijn van:

Toelichting:

Binnen DWARS hebben we vaak de woorden 'vertrouwenspersoon', 'vertrouwelijk persoon' en 'aanspreekpunt' door elkaar gebruikt. In mijn bestuursjaar heb ik het veel gewerkt aan het beleid rondom vertrouwenspersonen. Toen heb ik geprobeerd een duidelijk onderscheid te maken tussen deze termen. Een vertrouwenspersoon is namelijk officieel opgeleid en een aanspreekpunt niet. Binnen DWARS hebben wij geen vertrouwenspersonen, maar deze lenen wij van GroenLinks. Binnen DWARS hebben we wel bij grote evenementen wel aanspreekpunten. Om te zorgen dat mensen zich veilig voelen om een verhaal met hen te delen, is het belangrijk dat zij niet in functies zitten als het bestuur, raad van advies, etc.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

HR3: Huisje boompje beestje, pandbeheers feestje

Indieners: Het Landelijk Bestuur

Hoofdstuk 3, Artikel 8 | Samenstelling van het bestuur

Huidige tekst:

2. Het bestuur bestaat uit de volgende bestuursleden, mits voor elke post een kandidaat verkozen wordt:

[...]

c. Penningmeester: de penningmeester is verantwoordelijk voor de coördinatie van betalingen, de boekhouding, de begroting, juridische aspecten, het financieel (half)jaarverslag en het beheer van het pand. Daarnaast is de penningmeester verantwoordelijk voor de contacten met de accountant en voor het aanvragen van subsidies en fondsen.

[...]

Vervangen door:

2. Het bestuur bestaat uit de volgende bestuursleden, mits voor elke post een kandidaat verkozen wordt:

[...]

c. Penningmeester: de penningmeester is verantwoordelijk voor de coördinatie van betalingen, de boekhouding, de begroting, juridische aspecten, het financieel (half)jaarverslag ~~en het beheer van het pand~~. Daarnaast is de penningmeester verantwoordelijk voor de contacten met de accountant en voor het aanvragen van subsidies en fondsen.

[...]

Toelichting:

Vroeger was de penningmeester nog verantwoordelijk voor het pand. Dit is sinds de vorige herstructurering van het bestuur van DWARS echter niet meer het geval. Toen zijn de Algemeen Bestuursleden in het leven geroepen, met onder andere als portefeuille pandbeheer. Om dit recht te zetten passen we dit nu aan.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

HR4: Geen geld voor genocide

Indieners: Het Landelijk Bestuur

Hoofdstuk 11, Artikel 41 | Dierlijke Producten

Huidige tekst:

Artikel 41 | Dierlijke producten

1. DWARS geeft geen geld uit aan producten met vlees of vis.
2. DWARS streeft er naar om geen geld uit te geven aan dierlijke producten, of producten die dierlijke producten bevatten.

Vervangen door:

Artikel 41 | Ongewenste uitgaven

1. DWARS geeft geen geld uit aan producten met vlees of vis.
2. DWARS streeft er naar om geen geld uit te geven aan dierlijke producten, of producten die dierlijke producten bevatten.
3. DWARS streeft er naar om geen geld uit te geven aan bedrijven of organisaties die medeplichtig zijn aan of steun tonen voor genocide en apartheid.

Toelichting:

Dit wijzigingsvoorstel is bedoeld om binnen DWARS een norm te zetten om ons aan de Boycott Divest Sanction (BDS) lijst te houden, maar is breder getrokken om

te zorgen dat deze motie ook toepasselijk is in andere gevallen dan de genocide in Palestina. We vinden het belangrijk dat DWARS actief haar rol opneemt in de strijd tegen genocide en apartheid, en dat uit zich ook in waar we wel of niet ons geld aan uitgeven.

We verbreden dit wijzigingsvoorstel niet breder dan genocide of apartheid, omdat deze termen duidelijk zijn en het ook haalbaarder is dan bijvoorbeeld een boycot van alle bedrijven en organisaties die mensenrechtenschendingen doen.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

HR5: Er moet iets KROM gezet worden...

Indieners: Het Landelijk Bestuur

Hoofdstuk 13, Na Artikel 47

Toevoegen:

Artikel 48 | We hoeven niet meer KROM te liggen

1. DWARS kent een donateursvereniging genaamd KROM.
2. KROM heeft als doel DWARS financieel te ondersteunen.

Artikel 49 | DWARSe leden Raad van Toezicht KROM

1. De raad van toezicht van KROM kent leden vanuit DWARS. Deze worden benoemd door het bestuur van DWARS en goedgekeurd door de raad van advies.
2. De taken, samenstelling en bevoegdheden van de raad van toezicht van KROM worden verder bepaald in het Huishoudelijk Reglement van KROM.

Toelichting:

Dit voorstel legt duidelijk vast hoe DWARS en KROM samenwerken. In Artikel 48 staat dat KROM een donateursvereniging is die DWARS financieel ondersteunt. KROM helpt dus DWARS met geld, maar heeft verder geen invloed. Zo blijven de taken van DWARS en KROM goed gescheiden, waarbij KROM alleen een ondersteunende rol speelt. In een samenwerkingsovereenkomst (convenant) leggen we verdere afspraken vast tussen DWARS en KROM.

In Artikel 49 wordt uitgelegd dat DWARS-leden een rol hebben in de raad van toezicht van KROM. Deze leden worden benoemd door het landelijk bestuur van DWARS en goedgekeurd door de raad van advies. Dit zorgt ervoor dat de selectie eerlijk en duidelijk verloopt, en dat DWARS betrokken blijft bij het toezicht op KROM. De specifieke taken en verantwoordelijkheden van deze Raad worden verder uitgewerkt in het Huishoudelijk Reglement van KROM, zodat de regels van DWARS en KROM niet door elkaar lopen.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

HR6: DWARSe Kollektieven kollektiviseren

Indieners: Het Landelijk Bestuur en de beheerders van de DWARSe Kollektieven WhatsApp-community

Hoofdstuk 13, Na Artikel 47

Toevoegen:

Artikel 48 | Appgroepbeheerders

1. DWARS heeft officiële appgroepen die samen zijn gevoegd in een WhatsApp-community.
2. De DWARSe WhatsApp-community wordt beheerd door de Appgroepbeheerders.
3. Er zijn twee soorten beheerders: coördinatoren en gewone beheerders.
  - a. De coördinatoren worden voorgedragen door het bestuur en benoemd op het wintercongres voor een termijn van één jaar. De coördinatoren beheren de community en leggen elk wintercongres verantwoording af aan het congres. Zij zijn de contactpersonen voor het bestuur en de leden.
  - b. De gewone beheerders worden benoemd door de coördinatoren en beheren appgroepen. De coördinatoren besluiten, in samenspraak met het bestuur, over de aanstelling van gewone beheerders.
4. Appgroepbeheerders zijn verantwoordelijk voor het handhaven van de gedragscode en het faciliteren van een veilige omgeving binnen de appgroepen. Coördinatoren nemen waar nodig passende maatregelen, zoals het geven van waarschuwingen of het verwijderen van leden uit een appgroep.

Toelichting:

Deze wijziging hebben we samen met de appgroepbeheerders opgesteld. Duidelijkheid over de structuur, taken en verantwoordelijkheden van de appgroepenbeheerders van de DWARSe Kollektieven is een wens van zowel het bestuur als de appgroepbeheerders.

Wij stellen voor om een nieuw artikel in het Huishoudelijk Reglement van DWARS op te nemen die de rol en verantwoordelijkheden van appgroepbeheerders officieel maakt. DWARS heeft appgroepen die zijn samengebracht in een WhatsApp-community genaamd DWARSe Kollektieven. Deze community wordt beheerd door een team van leden van DWARS. Nu zijn deze beheerders niet gekozen en leggen ze geen verantwoording af. Dat terwijl ze wel een belangrijke functie vervullen binnen DWARS. Ze zorgen voor een veilige en inclusieve omgeving en handhaven de gedragscode. Ook regelen ze de dagelijkse zaken in de appgroepen, zoals het toevoegen van leden en appgroepen.

Met dit wijzigingsvoorstel voegen we de coördinatoren van de appgroepbeheerders toe aan het kader. Op deze manier is er meer duidelijkheid over de appgroepen en leggen de appgroepenbeheerders verantwoordelijkheid af aan het congres. We kiezen ervoor om alleen de coördinatoren toe te voegen aan het kader, en niet de gewone beheerders, omdat zij meer verantwoordelijkheid dragen dan gewone beheerders. Dit is dus in lijn met andere bijzondere organen, zoals de DWARS Academy, DIRT of OverDWARS.

Bovendien wordt de community toegankelijker voor leden om te betreden. Er komt namelijk op de site een formulier waarin je je kan aanmelden om lid te worden van de Kollektieven. Voorheen kon je alleen via-via lid worden van de Kollektieven. Door dit een officiële community te maken wordt dit probleem weggenomen.

In aanvullend beleid gaan we verder in op de exacte taken en verantwoordelijkheden van appgroepbeheerders. Daarin komt onder andere te staan wat de rolverdeling is

tussen coördinatoren en gewone beheerders, hoe coördinatoren gewone beheerders kiezen, hoeveel coördinatoren er zijn en wat de rolverdeling is tussen het bestuur en de appgroepenbeheerders. Ook komt hierin te staan hoe er omgegaan wordt met gedragscodeschendingen. Dit beleid wordt samen met de appgroepbeheerders opgesteld.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

GEDRAGSCODE

GC1: Uitbreiding Gedragscode

Indieners: Het Landelijk Bestuur

Na Punt 10

Toevoegen:

11. Ga bewust om met alcohol en respecteer de keuze van mensen om geen alcohol te drinken.

12. Heb respect voor andermans spullen. Het vernielen van elkaars eigendommen wordt niet geaccepteerd.

Toelichting:

De eerste toevoeging aan de gedragscode, punt 11, gaat over het bewust omgaan met alcohol en het respecteren van de keuze van mensen die geen alcohol drinken. Dit willen wij toevoegen omdat er binnen DWARS een alcoholcultuur is, en wij willen toewerken naar een DWARS waar iedereen vrij van sociale druk kan kiezen voor het drinken van alcohol of fris. Dit willen we officieel maken met deze toevoeging aan de gedragscode.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

BEGINSELPROGRAMMA

Er zijn geen wijzigingsvoorstellen ingediend op het Beginselprogramma.

POLITIEK PROGRAMMA

Bij het aannemen van een voorstel die de nummering van het eigen of andere punt(en) verandert, wordt dit bij de verwerking van de aangenomen voorstellen bijgewerkt. Eventuele verwijzingen naar het betreffende of andere artikelen worden ook bijgewerkt.

PP1: Een democratie moet je koesteren

Indiener: Frank Lemmers

Hoofdstuk 2 | Rechtstaat & Hoofdstuk 2 | Democratie

Huidige Tekst:

9. Groepen en personen die fascistische en extreemrechtse ideeën verspreiden zijn gevaarlijk voor de rechtsstaat, en dienen bestreden te worden.

Vervangen door:

Strijdbare democratie

9. DWARS is voorstander van een strijdbare en weerbare democratie naar Duits voorbeeld. Hierdoor wordt de democratische rechtstaat en erkenning van menswaardigheid en gelijkwaardigheid van iedereen beschermd. Groepen en personen met fascistische en extreemrechtse ideeën en doelen zijn gevaarlijk voor de democratische rechtsstaat. Dit gevaar moet bestreden worden.

10. Een partijdemocratie wordt verplicht: alle partijen die meedoen aan verkiezingen moeten een echte interne democratie hebben met leden, zonder onredelijke drempels.
11. Partijen moeten gelijkwaardigheid tussen groepen verplicht erkennen, zoals dat staat in Artikel 1 van de Grondwet. Als een partij wordt opgericht of wil meedoen aan verkiezingen moet deze bijvoorbeeld:
  - a. Mannen en vrouwen* (niet-mannen) in woord en daad als gelijkwaardig zien en behandelen.
  - b. Alle culturen en gemeenschappen in woord en daad als gelijkwaardig zien en behandelen. 'Eigen volk eerst' of (geloofs)gemeenschappen verbieden of voortrekken mag bijvoorbeeld niet.
  - c. Maar, opkomen voor een inclusief groepsbelang (zoals dat van ouderen of Nederlanders met een migratieachtergrond) of een beginselprogramma hebben op basis van een geloofs- of levensovertuiging zonder uitsluiting mag uiteraard wel.
12. Politieke partijen en maatschappelijke organisaties maken een serieuze afspraak zoals het 'cordon sanitaire' in België. Dit betekent dat er nooit wordt onderhandeld of samengewerkt met extreemrechtse partijen. Leden die dat wel doen worden geroyeerd.
13. Rechters krijgen de mogelijkheid om politieke partijen en andere organisaties te verbieden als hun denkbeelden en daden de menswaardigheid en gelijkwaardigheid van groepen bedreigen.
14. Personen mogen niet meedoen aan verkiezingen als die zich schuldig hebben gemaakt aan haatmisdrijven en hiervoor definitief veroordeeld zijn.
15. Het Openbaar Ministerie moet verplicht zaken met haatmisdrijven voor de rechter brengen.
16. Kamerleden en bewindspersonen kunnen worden vervolgd voor haat en bedreigingen die zij uiten tijdens een debat.
17. In de Grondwet worden belangrijke rechten en regels voor altijd vastgelegd. Deze artikelen mogen nog wel uitgebreid of verbeterd worden.
18. Het recht wordt erkend van burgers en ambtenaren om geweldloos te verzetten tegen bevelen die tegen de democratische rechtsstaat ingaan. Zij lopen hierdoor geen gevaar voor vervolging of ontslag.
19. Als duidelijk is dat de overheid zich niet gaat houden aan rechterlijke uitspraken, wordt het voor de rechter mogelijk bestuurders en ambtenaren directe aanwijzingen te geven voor de uitvoering van een uitspraak.
20. 'Minachting van de rechter' wordt strafbaar. Dit betekent het actief tegenwerken van rechters, door bijvoorbeeld respectloos gedrag, het frustreren van een proces of zeggen dat je je toch niet aan een uitspraak gaat houden.
21. Het aanpassen van de Kieswet kan alleen met tweederdemeerderheid en na tussentijdse verkiezingen.
22. De onafhankelijkheid van de Kiesraad wordt opgenomen in de Grondwet.
23. Vervroegde verkiezingen worden alleen georganiseerd als een meerderheid in de Tweede Kamer voor is. Dit ontmoedigt dat een partij een kabinet laat vallen als het hun goed uitkomt. Met een constructieve motie van wantrouwen is het mogelijk een nieuwe coalitie te gaan vormen met voldoende steun in het parlement.

24. In lesprogramma's wordt opgenomen dat leerlingen bewust worden gemaakt van de gevaren van extreemrechts in het hier en nu.

Huidige koptekst:
Democratie

Vervangen door:
Verkiezingen en inspraak

Punt verplaatsen naar na punt 8:

18. Sociale advocatuur is belangrijk voor een sterke democratische rechtsstaat. Iedereen moet gebruik kunnen maken van rechtsbijstand, maar zonder dat deze advocatuur genoeg geld heeft wordt dit vooral moeilijk voor mensen met een laag inkomen. Daarom mag er niet bezuinigd worden op de overheidsbijdrage aan de sociale advocatuur.

Toelichting:

We zijn allemaal geschrokken van dat de PVV in het hart van de macht terecht is gekomen. De democratische rechtsstaat komt hiermee verder in gevaar. In veel landen om ons heen hebben ze min of meer al lessen getrokken uit de geschiedenis. Het is belangrijk dat wij dit ook doen, zodat de democratische rechtstaat die wij koesteren beter beschermd wordt.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP2: Ouderschap

Indieners: Merel Buizer

Hoofdstuk 3 | Werk en inkomen OF Bestaanszekerheid

Nieuw punt:

21. Ouders krijgen 1,5 jaar ouderschapsverlof die ze onderling kunnen verdelen.

Toelichting:

Genoeg tijd om de kinddragende ouder (in veel gevallen) volledig te laten herstellen is nodig om ook genoeg tijd over te houden voor de andere ouder. Omdat de meeste koppels hetero zijn, is de verzorging van het kind vaak een belangrijke reden dat vrouwen achterlopen op de banenmarkt.

Kort uitgelegd: vrouw is gemiddeld 3 jaar jonger dan man, dus gemiddeld minder gevorderde carrière, dus ze kiezen vaak dat zij stopt, waarna ze nog veel verder achterloopt op haar partner. Dit proces willen wij als feministische organisatie natuurlijk graag tegengaan.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP3: Niet Elke School Heeft Alle Middelen

Indieners: Commissie Energie, Duurzaamheid & Mobiliteit

Hoofdstuk 4 | Circulaire economie

Huidige tekst:

6. Er moet meer worden gebouwd met biologische materialen zoals hout en bamboe. Dit hout importeren we niet, maar komt uit productiebossen op bijvoorbeeld de plek van voormalige veehouderijen. In deze bossen staan verschillende soorten, zodat we de biodiversiteit bevorderen.

Vervangen door:

6. Er moet meer worden gebouwd met biologische materialen zoals hout en bamboe. Dit hout importeren we niet vanuit buiten Europa, maar komt uit productiebossen op bijvoorbeeld de plek van voormalige veehouderijen. In deze bossen staan verschillende soorten, zodat we de biodiversiteit bevorderen. Hierbij letten we op eerlijke compensatie

wordt er landelijk onderzocht welke gebieden hoog-risico gebieden zijn voor het gevolgen van de klimaatcrisis en extreem weer, in verband met sociaaleconomische factoren, uitdagingen voor de volksgezondheid en gevaren voor het milieu.

c. Verlaten infrastructuur en gebouwen voor fossiele brandstoffen en andere vervuilende industrie worden teruggevorderd en omgebouwd voor klimaatpositief projecten. Dit zorgt ervoor dat (potentiële) gevaren en risico's voor het milieu en lokale gemeenschappen worden verwijderd.

d. Het wordt door flexibelere regelgeving mogelijk gemaakt om alle monumentale panden te verduurzamen, binnen de geest van het monument.

Verplaatsen naar hoofdstuk 8 | Duurzaam omgaan met natuur en ruimte

Toelichting:

Hoofdstuk 6 gaat over volkshuisvesting. Hoewel punt 17 gaat over het verduurzamen van gebouwen, gaat het in tegenstelling tot alle andere standpunten niet over woningen. Het sluit echter wel aan bij het gebruik van openbare ruimte en voorzieningen en daarom hoort dit punt volgens ons thuis in hoofdstuk 8, het hoofdstuk dat gaat over duurzaam omgaan met natuur en ruimte. Hier wordt verwarring mee voorkomen.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP6: Versneld vergroenen

Indieners: Commissie Energie, Duurzaamheid & Mobiliteit

Hoofdstuk 7 | Klimaatbeleid waar klimaatrechtvaardigheid centraal staat

Huidige tekst:

2. Nederland is in 2035 volledig klimaatneutraal. Elektriciteitsvoorziening wordt uiterlijk 2030 volledig duurzaam. Dit wordt uitgewerkt in een Nederlandse Green Deal, een uitgebreid landelijk actieplan voor een rechtvaardige transitie in Nederland.

Vervangen door:

2. Nederland is in 2035 volledig klimaatneutraal. Elektriciteitsvoorziening wordt uiterlijk 2030 volledig duurzaam. Dit wordt uitgewerkt in een Nederlands Green Deal, een uitgebreid landelijk actieplan voor een rechtvaardige transitie in Nederland. Hierbij wordt er gekeken op welke vlakken Nederland het voortouw kan nemen. Ook volgen we de suggesties die uitgewerkt zijn in het initiatief 'a Green New Deal for Europe' die handvatten bieden voor rechtvaardige en duurzame systeemverandering. Voor onze energievoorzieningen betekent dit publiek eigenaarschap en investeringen.

Toelichting:

Hoewel het inderdaad belangrijk is om niet achter te lopen op klimaataanpak, en dus ook niet bij de Europese Green Deal, is de Green Deal van de EU niet perse het ideale solidaire intersectionele dekoloniaal noch rechtvaardige voorbeeld (Veila-Almeida et al., 2023). De marktmechanismen, focus op groei, en de daarbij alsmaar groeiende vraag naar zeldzame metalen en mineralen die inherent zijn aan de European Green Deal reproduceren koloniale verhoudingen met het Globale Zuiden. Het initiatief 'a Green New Deal for Europe' biedt wél de handvatten voor een rechtvaardige en democratische transformatie en systemische verandering.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP7: Green deal

Indieners: Commissie Energie, Duurzaamheid & Mobiliteit

Hoofdstuk 7 | Tegengaan van klimaatverandering

Huidige tekst:

6. Grote vervuilers die lokale gemeenschappen ziek maken zoals Tata, Chemelot en Chemours worden genationaliseerd en vergroend.

Vervangen door:

6. Grote vervuilers die lokale gemeenschappen ziek maken zoals Tata, Chemelot en Chemours zullen versneld vergroend worden of verdwijnen, en zelf voor de kosten opdraaien.

Toelichting:

Hoewel het inderdaad belangrijk is om niet achter te lopen op klimaatpak, en dus ook niet bij de Europese Green Deal, is de Green Deal van de EU niet perse het ideale solidaire intersectionele dekoloniaal noch rechtvaardige voorbeeld (Veila-Almeida et al., 2023). De marktmechanismen, focus op groei, en de daarbij alsmaar groeiende vraag naar zeldzame metalen en mineralen die inherent zijn aan de European Green Deal reproduceren koloniale verhoudingen met het Globale Zuiden. Het initiatief 'a Green New Deal for Europe' biedt wél de handvatten voor een rechtvaardige en democratische transformatie en systemische verandering.

Bronnen:

Vela Almeida, D., Kolinjivadi, V., Ferrando, T., Roy, B., Herrera, H., Vecchione Gonçalves, M., & Van Hecken, G. (2023). The “Greening” of Empire: The European Green Deal as the EU first agenda. *Political Geography*, 105, 102925.

<https://doi.org/10.1016/j.polgeo.2023.102925>

A Green New Deal for Europe (GNDE). [4.3.3. Energy]

<https://report.gndforeurope.com/>

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP8: Verlagen van totaal aantal emissierechten in ETS

Indieners: Commissie Energie, Duurzaamheid & Mobiliteit

Hoofdstuk 7 | Tegengaan van klimaatverandering

Huidige tekst:

12. Alle vormen van financiële steun en subsidies voor de fossiele industrie worden per direct afgebouwd met een welvaartsgarantie voor werknemers in de betroffen industrie. In plaats daarvan komen er subsidies voor, en wordt er sterk geïnvesteerd in oplossingen voor een rechtvaardige energietransitie.

Vervangen door:

12. Alle vormen van financiële steun en subsidies voor de fossiele industrie worden per direct afgebouwd met een welvaartsgarantie voor werknemers in de betroffen industrie. In plaats daarvan komen er subsidies voor, en wordt er sterk geïnvesteerd in oplossingen voor een rechtvaardige energietransitie. Daarbij zetten we ons in voor het versneld verlagen van de totale emissierechten beschikbaar onder het emissiehandelssysteem, om te zorgen dat de uitstoot afneemt, en de uitstoot niet alleen verplaatst binnen Europa.

Toelichting:

Binnen het Europese emissiehandelssysteem (ETS) wordt er per jaar een aantal CO₂ rechten afgesproken dat gebruikt mag worden. Als een bedrijf CO₂ wil uitstoten moet hij daarvoor de rechten kopen. Elk jaar wordt het totaal aantal beschikbare rechten verkleind, wat een daling in totale CO₂-uitstoot garandeert. Door te zorgen dat het aantal van deze rechten sneller verlaagd zorgen we ervoor dat de Europese uitstoot sneller daalt.

Als we in Nederland verduurzamen zonder Europees de rechten te verminderen, zorgt dit dat er meer rechten op de markt zijn, en dus uitstoten in de rest van de EU goedkoper blijft. Dit kan er bijvoorbeeld voor zorgen dat kolencentrales in Roemenië langer open blijven, wat nu juist niet is wat we willen.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP9: De kerncentrales staan er toch al

Indieners: Commissie Energie, Duurzaamheid & Mobiliteit
Hoofdstuk 7 | Tegengaan van klimaatverandering

Huidige tekst:

15. Er moet zo veel mogelijk ingezet worden op zonne- en windenergie om ervoor te zorgen dat kernenergie niet nodig is. Kernenergie is niet de oplossing. Daarnaast worden er geen nieuwe kerncentrales gebouwd. De huidige centrales worden behouden voor hun levensduur en vervroegd gesloten indien er geen fossiele brandstoffen meer worden gebruikt voor de elektriciteitsproductie op hetzelfde net.

Vervangen door:

15. Er moet zo veel mogelijk ingezet worden op zonne- en windenergie om ervoor te zorgen dat kernenergie niet nodig is. Er worden geen nieuwe kerncentrales gebouwd. De huidige centrales worden behouden en mogelijk gerenoveerd voor een langere levensduur. Zolang kerncentrales veilig en winstgevend zijn blijven ze open. Kerncentrales worden gesloten wanneer er volledig duurzame stroom wordt opgewekt of de levensduur van de centrale afloopt.

Toelichting:

Het sluiten van kerncentrales is in eerste instantie schadelijk omdat die energie opgevangen moet worden met mogelijk fossiele energie. Kernenergie van een bestaande centrale kan ook goedkoper zijn dan fossiele energie. Het behouden van kerncentrales zorgt voor veilig, goedkoop en emissieloze elektriciteit. Ook als er geen fossiel meer gebruikt wordt voor stroomvoorziening is een kerncentrale een veilige, goedkope en duurzame bron, zonde om weg te doen.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP10: Minder CO2 in de lucht vraagt om innovatie, geen terughoudendheid!

Indieners: Commissie Energie, Duurzaamheid & Mobiliteit
Hoofdstuk 7 | Tegengaan van klimaatverandering

Huidige tekst:

16. Het aanpakken van klimaatverandering moet niet gebaseerd zijn op technologische oplossingen die afleiden van de verantwoordelijkheid van overheden en bedrijven om hun CO2-uitstoot te verminderen. DWARS stelt zich kritisch op naar het afvangen en ondergronds opslaan van CO2 (ook wel Carbon Capture & Storage (CCS) genoemd).

Vervangen door:

16. Het aanpakken van klimaatverandering moet niet gebaseerd zijn op technologische oplossingen die afleiden van de verantwoordelijkheid van overheden en bedrijven om hun CO2-uitstoot te verminderen. DWARS stelt zich kritisch op naar het afvangen en ondergronds opslaan van CO2 (ook wel Carbon Capture & Storage (CCS) genoemd). Omdat we op lange termijn wel de noodzaak zien voor negatieve emissies om de historische uitstoot, en gevolgen ervan, definitief terug te draaien zetten we actief in op de innovatie van deze technieken (CCS, Biochar, etc.), om te zorgen dat de kosten dalen. Dit wordt echter niet gezien als mitigatie, en mag dus ook niet uit mitigatiepotjes

gefinancierd worden, zodat de focus blijft op het transformeren van vervuilende systemen en het tegengaan van vervuilende activiteiten.

Toelichting:

In punt 7.4 staat:

“Er wordt niet alleen naar klimaatneutraliteit gestreefd, maar uiteindelijk ook naar klimaat positiviteit. Het einddoel is dus niet alleen netto-nul CO2, maar dat we verdergaan en milieuvoordeel bevorderen door uitgestoten broeikasgassen te verwijderen uit de lucht. Met andere woorden, er moeten meer broeikasgassen verwijderd worden dan uitgestoten.”

Vervolgens wordt er geen visie getoond van hoe we de uitgestoten broeikasgassen willen verwijderen. Het is erg belangrijk dat we hier een duidelijk idee over hebben, en actief aan de slag gaan met innovaties om deze technieken goedkoper, beter, en toegankelijker te maken. Zo kan Nederland als klein land een enorme impact maken qua CO2 reductie, en onze historische emissies echt goed maken.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP11: DiepzeemijnSLOOP

Indieners: Commissie Energie, Duurzaamheid & Mobiliteit
Hoofdstuk 7 | Tegengaan van klimaatverandering, Na Punt 17

Toevoegen:

18. Onder een internationaal moratorium* wordt diepzeemijnbouw verboden. Het is ondertussen duidelijk dat het ophalen van kostbare materialen uit de bodem een ontzettend grote impact heeft op de belangrijke ecosystemen van onze oceanen. De vraag voor duurzame energie mag het probleem niet afschuiven op verder verlies van biodiversiteit.

Toevoegen aan begrippenlijst:

Moratorium: In internationale afspraken betekent dit het officieel stoppen van een activiteit voor een bepaalde tijd. Zo is er bijvoorbeeld in praktijk een moratorium op klimaatmanipulatie (geo-engineering) onder het Biodiversiteitsverdrag.

Toelichting:

We zijn ons ervan bewust dat er veel metalen nodig zijn om de energietransitie door te gaan. Helaas laat de recente geschiedenis zien dat veel bedrijven op een volstrekt onverantwoordelijke manier omgaan met natuur en milieu op het moment dat zij beginnen met het delven van grondstoffen (denk bijvoorbeeld aan kobaltmijnen in Congo of lithiummijnen in China). Het effect van dit soort grote operaties op de ecosystemen van de diepzee is zo mogelijk nog minder bekend of voorspelbaar. Anderzijds wordt er keeropkeer weer bewezen hoe kwetsbaar en waardevol het leven op onze diepzeebodem is. We moeten ons daarom hard maken voor een totale stop op diepzeemijnbouw en naar andere duurzame oplossingen kijken om een daadwerkelijke transitie in ons energiesysteem teweeg te brengen in plaats van duurzame energie toevoegen in ons alsmaar groeiende energieverbruik.

Dit artikel heeft DWARS bij de laatste Europese verkiezingen als amendement ingediend bij Groenlinks-Partij van de Arbeid maar deze sneuvelde helaas in de online stemtool door de vele amendementen die beoordeeld moesten worden en het advies van het partijbestuur. Omdat DWARS zich bij de moederpartij hard moet maken voor een radicale bescherming van onze natuur is het belangrijk dat dit punt met democratisch mandaat in het politiek programma wordt opgenomen.

Bronnen:

September, 2024 <https://nos.nl/artikel/2537863-diepzeemijnbouw-ook-risico-voor-nieuw-ontdekte-dieren>

Juli, 2024 <https://nos.nl/artikel/2529912-wetenschappers-perplex-mangaanknollen-op-oceaanbodem-produceren-zuurstof>

Januari, 2024 <https://nos.nl/artikel/2506863-oceaanbodem-barst-van-het-leven-dilemma-voor-winning-kostbare-metalen>

Of kijk bijvoorbeeld de film Deep Rising: <https://www.deeprising.com/>

“Moratorium”: <https://www.ensie.nl/betekenis/moratorium>

Geoengineering moratorium onder het Biodiversiteitsverdrag:
<https://www.cbd.int/%20doc/decisions/cop-10/cop-10-dec-33-en.pdf>

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP12: We houden aansprakelijkheid niet vrijwillig

Indieners: Commissie Energie, Duurzaamheid & Mobiliteit

Hoofdstuk 7 | Verantwoordelijkheid nemen voor klimaatverandering, Punt 26

Toevoegen:

a. De bijdrage die ‘ontwikkelde’ landen betalen aan het loss & damage fonds worden internationaal vastgelegd. Daarnaast wordt er gekeken naar het vastleggen van diverse financiële bronnen en komt er een moratorium* op schuldbetalingen voor landen in klimaatnood.

Toevoegen aan begrippenlijst:

Moratorium: In internationale afspraken betekent dit het officieel stoppen van een activiteit voor een bepaalde tijd. Zo is er bijvoorbeeld in praktijk een moratorium op klimaatmanipulatie (geo-engineering) onder het Biodiversiteitsverdrag.

Toelichting:

De bijdragen van landen aan het loss & damage fonds zijn tot nu toe niet goed vastgelegd in internationale afspraken. Omdat het niet goed is vastgelegd dat landen moeten betalen en welke bijdrage nou proportioneel is, is er lang niet genoeg geld in het fonds (0,001%). Daarom zou dit wel vastgelegd moeten worden. Daarnaast wordt er veel geld van landen die zijn uitgebuit onder kolonialisme zogenaamd ‘geormerkt’ voor schuldbetalingen, waardoor er vaak niet genoeg geld is voor ontwikkeling of het omgaan met klimaatschade. Dat kan niet.

Bron:

<https://www4.unfccc.int/sites/SubmissionsStaging/Documents/201910231649---CANInternational%20on%20WIM%20review%20October%202019.pdf>

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP13: Verduidelijking en toekomstbestendigheid

Indieners: Commissie Energie, Duurzaamheid & Mobiliteit

Hoofdstuk 7 | Verantwoordelijkheid nemen voor klimaatverandering

Huidige tekst:

26. [...]

a. Nederland moet dus een sturende rol nemen om te zorgen dat de belofte van Europa bij de COP27-conferentie in 2022 om een Europees loss and damage fonds voor landen in het Mondiale Zuiden daadwerkelijk gerealiseerd worden.

[...]

Vervangen door:

26. [...]

a. Nederland moet dus een sturende rol nemen om te zorgen dat beloftes van Europa bij de COP conferenties, voor een Europees loss and damage fonds voor landen in het Mondiale Zuiden, daadwerkelijk gerealiseerd wordt.

[...]

Toelichting:

COP27 in 2022 is niet meer relevant, en gelijk toekomstbestendiger gemaakt door specifieke vernoeming naar jaartal weg te halen.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP14: Met een leeg fonds kan je niks betalen

Indieners: Commissie Energie, Duurzaamheid & Mobiliteit

Hoofdstuk 7 | Verantwoordelijkheid nemen voor klimaatverandering

Huidige tekst:

26. [...]

b. Nederland heeft veel gebaat door de ketens van ongelijke ruil met het Mondiale Zuiden, waardoor vele landen in het Mondiale Zuiden niet klimaatbestendig zijn en disproportionele schade geleden hebben door de klimaatcrisis. We moeten stevig bijdragen aan dit fonds als onze plicht tegenover de globale gemeenschap.

[...]

Vervangen door:

26. [...]

b. We moeten een stevige en proportionele financiële bijdrage leveren aan dit loss and damage fonds. Dit omdat Nederland veel heeft gebaat door de ketens van ongelijke ruil met het Mondiale Zuiden, waardoor vele landen in het Mondiale Zuiden niet klimaatbestendig zijn en disproportionele schade geleden hebben door de klimaatcrisis.

[...]

Toelichting:

Dit amendement maakt het duidelijker dat we bedoelen dat het loss & damage fund gevuld moet worden en dat dat ook proportioneel moet gebeuren. Op dit moment zijn de toegezegde financiële bijdragen ver van genoeg (zeg maar 0,001%).

Bronnen:

- https://assets-global.website-files.com/605869242b205050a0579e87/655b50e163c953059360564d_L%26DC_L%26D_Package_for_COP28_20112023_1227.pdf (700 miljard USD per jaar is nodig)
- <https://unfccc.int/process-and-meetings/bodies/funds-and-financial-entities/pledges-to-the-fund-for-responding-to-loss-and-damage> (700 miljoen USD is toegezegd)

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP15: Taalpunt 1

Indieners: Commissie Energie, Duurzaamheid & Mobiliteit

Hoofdstuk 8 | Duurzaam vervoer

Huidige tekst:

2. We verbeteren het openbaar vervoer zodat het aantrekkelijk wordt. Daarnaast draaien we het verlies in OV-dekking terug.

Vervangen door:

2. We verbeteren het openbaar vervoer zodat het aantrekkelijk wordt. Daarnaast draaien we het verlies in OV-dekking terug. Dit houdt in dat op plekken waar eerder wel openbaar vervoer aanwezig was dit weer terugkomt.

Toelichting:

Op dit moment is het onduidelijk wat het verlies in OV-dekking terugdraaien precies is. Door een korte zin toe te voegen wordt dit duidelijker.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP16: Eén centraal boekingsplatform

Indiërs: Commissie Energie, Duurzaamheid & Mobiliteit

Hoofdstuk 8 | Duurzaam vervoer

Huidige tekst:

4. DWARS is voor een duurzaam en verbonden Europa voor iedereen. Treintickets boeken binnen Europa moet makkelijker worden. Ook worden internationale treintickets vrijgesteld van BTW.

Vervangen door:

4. DWARS is voor een duurzaam en verbonden Europa voor iedereen. Internationale treintickets binnen Europa boeken moet makkelijker worden, door middel van één centraal boekingsplatform voor internationale treintickets binnen de EU. Dit platform heeft toegang tot de real-time vertrek- en aankomsttijden van alle Europese treinmaatschappijen en wordt publiek eigendom. Ook moet ervoor worden gezorgd dat de tickets via dit platform niet duurder zijn dan wanneer men direct de tickets boekt via de lokale vervoerder. Ook worden internationale treintickets vrijgesteld van BTW.

Toelichting:

Dit amendement maakt van het streven naar makkelijke treinkaartjes een concreet plan. Zo zetten we stappen naar het realiseren van dit plan.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP17: Ook automobilisten hoeven niet bespioneerd te worden

Indiërs: Commissie Energie, Duurzaamheid & Mobiliteit

Hoofdstuk 8 | Duurzaam vervoer

Huidige tekst:

9. Er komt een kilometerheffing op al het verkeer met een motor, het openbaar vervoer wordt hiervan uitgezonderd. De hoogte van de heffing hangt voornamelijk af van de uitstoot van broeikasgassen. Ook het gewicht van het voertuig, de grootte van het voertuig, de plek en tijd van het reizen worden meegenomen in de heffing. Mensen met een laag inkomen of een vitaal beroep krijgen hiervoor korting op de inkomstenbelasting.

Vervangen door:

9. Er komt een kilometerheffing op al het verkeer met een motor, het openbaar vervoer wordt hiervan uitgezonderd. De hoogte van de heffing hangt voornamelijk af van de uitstoot van broeikasgassen. Ook het gewicht van het voertuig en de grootte van het voertuig worden meegenomen in de heffing. Mensen met een laag inkomen of een vitaal beroep krijgen hiervoor korting op de inkomstenbelasting.

Toelichting:

Waarom de plek en tijd van het reizen zou moeten worden meegenomen in het berekenen van de kilometerheffing is onduidelijk; welk 'voordeel' levert dit op? Verder is het heel onduidelijk hoe men dan achter de plek en tijd van het reizen zou moeten komen; moet elke automobilist aan het einde van de maand de gps-data van zijn auto uploaden, of krijgt de overheid hier toegang toe? Alternatief zou men ook gebruik kunnen maken van de ANPR camera's op snelwegen, waardoor dit de facto een spitsheffing zou worden. Heel onduidelijk, zonder een echt doel, en een grote ingreep op de privacy van automobilisten.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP18: Taalpunt 2

Indieners: Commissie Energie, Duurzaamheid & Mobiliteit

Hoofdstuk 8 | Ruimtegebruik

Huidige tekst:

12. [...] Bij Groen wonen is goed voor de gezondheid en voor ontspanning.

Vervangen door:

12. [...] Bij groen wonen is goed voor de gezondheid en voor ontspanning.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP19: Voetgangers in een goed licht

Indieners: Commissie Energie, Duurzaamheid & Mobiliteit

Hoofdstuk 8 | Schoon en prettig leven

Huidige tekst:

23. Overheden gebruiken zoveel mogelijk slimme straatverlichting. Deze slimme straatverlichting gaat alleen aan als er verkeer langs rijdt.

Vervangen door:

23. Overheden gebruiken zoveel mogelijk slimme straatverlichting. Deze slimme straatverlichting gaat alleen aan als er verkeer langsrijdt of er voetgangers voorbijlopen.

Toelichting:

Voetgangers mogen ook licht hebben, maar vallen niet onder verkeer dat langsrijdt.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP20: Hou vast die fles!

Indieners: Commissie Energie, Duurzaamheid & Mobiliteit

Hoofdstuk 8 | Milieuvervuiling

Huidige tekst:

25. [...]

d. Statiegeld wordt uitgebreid naar alle drinkverpakkingen. Er komen meer inleverpunten voor statiegeld. Statiegeld kan op inleverpunten ook gestort worden een rekening.

Vervangen door:

25. [...]

d. Statiegeld wordt uitgebreid naar alle drinkverpakkingen. Er komen meer inleverpunten voor statiegeld. Dit geld kan ook op iemands rekening gestort worden.

e. Op prullenbakken komt waar mogelijk een flessenhouder, om te voorkomen dat flessen toch in het afval belanden.

Toelichting:

Door het plaatsen van flessen- of blikhouders op prullenbakken kan voorkomen worden dat deze alsnog in de prullenbak of op straat belanden.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP21: Taalpunt 3

Indieners: Commissie Energie, Duurzaamheid & Mobiliteit

Hoofdstuk 8 | Milieuvervuiling

Huidige tekst:

26. Er komt een verbod op het gebruik van PFAS en PFAS-achtige stoffen. Er mag alleen gebruik gemaakt worden van alternatieven dit bewezen afbreken of kunnen worden afgebroken.

Vervangen door:

26. Er komt een verbod op het gebruik van PFAS en PFAS-achtige stoffen. Er mag alleen gebruik gemaakt worden van alternatieven die bewezen afbreken of kunnen worden afgebroken.

Toelichting:

spelfoutj

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP22: Taalpunt 4

Indieners: Commissie Energie, Duurzaamheid & Mobiliteit

Hoofdstuk 9 | Natuur

Huidige tekst:

12. [...] Producten zoals soja, rundvlees, hout, papier en palmolie. [...]

Vervangen door:

12. [...] Voorbeelden van deze producten zijn soja, rundvlees, hout, papier en palmolie. [...]

Toelichting:

Dit verbetert de leesbaarheid van punt 12.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP23: Vroeg begin halve werk

Indieners: Merel Buizer

Hoofdstuk 10 | Kinderopvang

Nieuw punt:

64. Voor- en vroegschoolse educatie wordt geïncorporeerd bij kinderopvang voor kinderen van Nederlands-sprekende ouders om integratie van verschillende sociale klassen te bevorderen.

Toelichting:

Van de leeftijd 2-7 zitten kinderen in de 'pre-operationele fase'. Wat dat betekent kunnen jullie opzoeken; haal eruit dat op de leeftijd 7 de hersenen van kinderen anders gaan werken. In Zweden houden ze hier al rekening mee en gaan kinderen op hun 7e 'echt' onderwijs krijgen, dus weg van de kleuterklas.

Werkgroep Onderwijs van GroenLinks pusht er al voor om dit mee te nemen in beleid. DWARS mag natuurlijk pas achterlopen op GroenLinks als het vriest in de hel!

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP24: Benader!

Indieners: Merel Buizer

Hoofdstuk 10 | Kinderopvang

Nieuw punt:

64. Als ze anderhalf worden, krijgen kinderen in achterstandswijken brieven waarin ze worden uitgenodigd voor een kinderopvang in de wijk.

Toelichting:

Sommige gezinnen moeten bewust worden gemaakt van het bestaan van praktisch gratis (96% vergoede) kinderopvang. Juist mensen die hier recht op hebben, maken minder vaak gebruik van de kinderopvang. Met iets simpels als een brief met uitleg hoop ik de kinderopvang-deelname van de groepen die het het meest nodig hebben te bevorderen.

Dit punt gaat samen met bewustzijn dat er meer nodig is om kinderen naar de kinderopvang te krijgen, zoals het vertrouwen in de buitenwereld verbeteren. Ook denk ik dat het twee kanten opgaat en dat sociaal isolement, wat in armoedige groepen vaker voorkomt, hierdoor kan worden tegengegaan.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP25: Achterlopen op GroenLinks & Zweden? Nee dank je

Indieners: Merel Buizer

Hoofdstuk 10 | Kinderopvang

Nieuw punt:

64. Vroegschoolse educatie krijgt er een extra jaar bij, waardoor kinderen op hun 7e beginnen aan het onderwijs na de kleuterklas.

Toelichting:

Van de leeftijd 2-7 zitten kinderen in de 'pre-operationele fase'. Wat dat betekent kunnen jullie opzoeken; haal eruit dat op de leeftijd 7 de hersenen van kinderen anders gaan werken. In Zweden houden ze hier al rekening mee en gaan kinderen op hun 7e 'echt' onderwijs krijgen, dus weg van de kleuterklas.

Werkgroep Onderwijs van GroenLinks pusht er al voor om dit mee te nemen in beleid. DWARS mag natuurlijk pas achterlopen op GroenLinks als het vriest in de hel!

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP26: Meer liefde, minder bommen

Indieners: Commissie Internationaal

Hoofdstuk 13 | Buitenland

Huidige tekst:

32. DWARS streeft naar een pacifistische wereld. Dit is een wereld zonder oorlogen en geweld. Door de huidige staat van de wereld is het nodig dat landen zich kunnen verdedigen wanneer zij worden aangevallen. Om deze landen te steunen, kan het noodzakelijk en gerechtvaardigd zijn dat Nederland wapens levert aan deze landen.

Vervangen door:

32. DWARS staat voor het volledig demilitariseren van de wereld, met als ultiem doel het creëren van een pacifistische wereld. In een tijdperk waarin politieke leiders en bedrijven steeds meer aandringen op militarisering, verzetten wij ons actief tegen deze vernietigende krachten. We verwerpen de normalisering en verheerlijking van oorlog, geweld, het lijden van slachtoffers in oorlogssituaties en de winstgedreven oorlogsindustrie.

a. We erkennen echter dat vrede niet kan worden bereikt zonder gerechtigheid. Wanneer het voortbestaan van een volk wordt bedreigd, steunen wij hun recht op zelfverdediging. In zulke gevallen kan geweld niet alleen gerechtvaardigd, maar ook noodzakelijk zijn. DWARS staat wereldwijd in solidariteit met onderdrukte volkeren. Indien nodig bieden Nederland en de EU informatieve en/of materiële steun, waaronder tactische kennis en wapens, aan landen of organisaties. DWARS weigert toe te kijken terwijl imperiale machten verzetsbewegingen demoniseren en steunen het recht van onderdrukte volkeren om in opstand te komen tegen hun onderdrukkers. Tegelijkertijd blijft DWARS zich uitspreken tegen oorlogsmisdaden, misdaden tegen de mensheid en andere schendingen van het internationaal recht.

Toelichting:

Oorlogen gaan niet alleen om wapens en landen. Met deze wijziging hebben we het standpunt onder andere verbreed naar informatieve en materiële steun, maar we blijven aandacht houden voor het streven naar een pacifistische wereld, en hoe we daar kunnen komen. Daarnaast willen we met dit punt ons actief inzetten tegen de huidige mentaliteit rondom oorlog in de wereld. We zijn van mening dat kritiek op de verheerlijking van oorlog tegenwoordig te vaak mist, en hebben het daarom duidelijker opgenomen.

Als laatste hebben we ervoor gekozen om organisaties ook expliciet te benoemen. Dit omdat er soms dingen gebeuren binnen landsgrenzen, en het mogelijk zou moeten zijn om bepaalde groeperingen/organisaties te kunnen steunen. Dit kan op vele manieren, waaronder wapens. Hierbij hebben we expliciet opgenomen dat we ons altijd willen blijven uitspreken tegen oorlogsmisdaden, etc., aangezien dat voor ons nooit acceptabel is.

Disclaimer: DWARS is niet delulu en wij weten heus wel dat de wereld niet zo 1-2-3 pacifistisch is maar geweld is niet de selulu.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP27: Ik wil huppelen in een veld van klavers en vrede

Indieners: Commissie Internationaal

Hoofdstuk 13 | Buitenland

Huidige tekst:

33. In een wereld zonder geweld kunnen defensie-eenheden worden afgeschaft. Maar de wereld is niet gewelddoos. DWARS erkent daarom dat defensie noodzakelijk is.

Vervangen door:

33. In een wereld zonder geweld kunnen wapens, defensie-eenheden en internationale militaire samenwerkingen worden afgeschaft, want DWARS erkent en onderstreept dat wapens en geweld hand-in-hand met elkaar gaan. In onze snel militariserende wereld blijft DWARS strijden voor ontwapening en vrede. Echter erkent DWARS dat defensie noodzakelijk is op de korte termijn, maar pleit op lange termijn voor demilitarisering.

Toelichting:

Het is belangrijk om naast te constateren dat defensie op dit moment, helaas, nog nodig is, ook te benoemen dat wij als DWARS staan voor ontwapening. Wapens lokken geweld uit, en het is daarom ook belangrijk dat we werk maken van de demilitarisering van de wereld, beginnend met Nederland en de EU. Hierbij hebben we gekozen voor een punt die iets minder zwartwit is maar meer een houvast geeft voor verschillende fases en situaties.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP28: Stel je maakt (indirect) winst op oorlog? Gênant!

Indieners: Commissie Internationaal
Hoofdstuk 13 | Buitenland

Huidige tekst:

34. Er moet geen winst worden gemaakt op de productie van wapens.

Vervangen door:

34. Oorlog en geweld mogen nooit lonen. Er moet geen winst worden gemaakt op de militaire industrie en wapenhandel.

Toelichting:

De militaire industrie bestaat uit veel meer dan alleen de productie van wapens. We zorgen er met dit wijzigingsvoorstel voor dat elk deel van de militaire keten wordt meegenomen. Oorlog en geweld mogen namelijk nooit lonen.

Bestuursadvies: *Volgt*

PP29: Niet met onze centuh!1!

Indieners: Commissie Internationaal
Hoofdstuk 13 | Buitenland

Huidige tekst:

35. De overheid verleent niet langer exportvergunningen voor wapens aan landen waar democratische waarden en fundamentele rechten niet worden gerespecteerd.

Vervangen door:

35. We stoppen met het leveren van wapens, onderdelen van wapens, exportvergunningen voor wapens, en informatie aan landen en organisaties waar democratische waarden en fundamentele (mensen)rechten niet worden gerespecteerd.

Toelichting:

Uitbreiding van huidige tekst.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP30: Help mijn Toyota kan een tank worden.

Indieners: Commissie Internationaal
Hoofdstuk 13 | Buitenland, Na Punt 35

Toevoegen:

36. Nederland en de EU leveren geen technologieën die zowel voor civiele als militaire doeleinden kunnen worden gebruikt aan landen of organisaties waar een reëel risico bestaat dat deze technologie wordt ingezet voor oorlogsmisdaden of mensenrechtenschendingen.

Toelichting:

Niet alleen wapens kunnen worden gebruikt om oorlogsmisdaden mee te plegen. Vele alledaagse technologieën, zoals bijvoorbeeld computerchips, drones, auto's, kunstmatige intelligentie, of nachtkijkers, kunnen worden gebruikt in militaire toepassingen. Het baart ons zorgen dat deze technologieën worden gebruikt bij de genocide op de Palestijnen en de genocide op de Oeigoerse bevolking. Hierom moeten we uiterst kritisch kijken naar de export van deze technologieën en voorkomen dat deze worden ingezet voor oorlogsmisdaden of mensenrechtenschendingen.

Bestuursadvies: *Volgt*

PP31: Weg met neokoloniale schulden!

Indieners: Commissie Energie, Duurzaamheid & Mobiliteit
Hoofdstuk 15 | Wereldburgerschap

Huidige Tekst:

4. Westerse landen moeten de landen die het zwaarst getroffen worden door de gevolgen van klimaatverandering economisch ondersteunen. Deze compensatie moet via een publiek 'loss and damage' mechanisme worden gefinancierd. Landen kunnen dit niet oplossen met schuldkwijtschelding, maar moeten daadwerkelijk steun bieden.

Vervangen door:

4. Westerse landen moeten de landen die het zwaarst getroffen worden door de gevolgen van klimaatverandering economisch ondersteunen. Deze compensatie moet via een publiek 'loss and damage' mechanisme worden gefinancierd. Landen kunnen dit niet alleen oplossen met schuldkwijtschelding, maar moeten ook daadwerkelijk steun bieden.

Toelichting:

De schulden waar landen die het meest geraakt worden door klimaatverandering mee kampen zijn koloniale verschijnselen van neoliberale globalisering van het kapitalisme. Het is dus goed of in ieder geval niet persé slecht om schulden kwijt te schelden. Het argument van de originele schrijvers, dat schuldkwijtschelding niet genoeg is, wordt erkend en daarom alleen de toevoeging dat het zeker allebei mag!

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

PP32: Long live Palestine & Lebanon

Indieners: Commissie Internationaal
Hoofdstuk 15 | Conflictsituaties en repressieve regimes

Huidige Tekst:

31. Nederland en de Europese Unie kunnen een belangrijke rol spelen in het conflict tussen Israël en Palestina. We moeten toewerken naar een oplossing van één seculiere staat waarbij verschillende bevolkingsgroepen elkaar niet meer als vijand zien. De bezetting van Palestijns gebied moet direct worden beëindigd. De Nederlandse overheid moet erkennen dat Israël zich schuldig maakt aan apartheid, kolonialisme, etnische zuivering, en genocide. Nederland en de Europese Unie moeten economische, diplomatieke en politieke druk uitoefenen op Israël om de schending van mensenrechten te stoppen. Daarnaast moeten Nederland en de Europese Unie per direct de militaire samenwerkingen met Israël stopzetten.

Vervangen door:

31. Nederland, de Europese Unie, en de rest van de westerse wereld hebben een cruciale rol in het stoppen van de genocide, etnische zuivering en bezetting in Palestina en de omliggende landen.

a. Israël maakt zich schuldig aan apartheid, (vestigings)kolonialisme, etnische zuivering, en genocide.

b. We moeten toewerken naar een rechtvaardige en antikoloniale oplossing van één seculiere staat waarbij de verschillende bevolkingsgroepen dezelfde rechten hebben en elkaar niet meer als vijand zien.

c. We erkennen het recht van terugkeer van Palestijnse vluchtelingen.

d. Israël moet per direct stoppen met de illegale bezetting van de Palestijnse gebieden en de Syrische Golanhoogvlakte.

e. Nederland, de Europese Unie en de rest van de westerse wereld moeten economische, diplomatieke en politieke druk uitoefenen op Israël om de schending van mensenrechten te stoppen. Hierbij worden alle militaire en economische samenwerkingen verbroken en worden er boycotts ingevoerd op alle producten en bedrijven die bijdragen aan de genocide in Palestina, in lijn met de BDS-beweging*.

Toevoegen aan begrippenlijst:

BDS-beweging: BDS staat voor boycott, desinvestering, sancties, en is een internationale beweging die oproept tot (economisch) verzet tegen Israël met als doel dat Israël stopt met het schenden van mensenrechten.

Toelichting:

We hebben het oorspronkelijke punt opgedeeld in verschillende subpunten om de leesbaarheid te verbeteren, en daarbij enkele wijzigingen en toevoegingen doorgevoerd.

Ten eerste spreken we niet langer van een conflict, maar explicieter van onder andere een genocide. Daarnaast hebben we verduidelijkt dat dit niet alleen plaatsvindt in Palestina, maar ook in andere gebieden zoals Libanon en de Syrische Golanhoogvlakte.

Ten tweede hebben we het punt over de eenstaatoplossing verder toegelicht. We benadrukken nu expliciet dat deze visie voortkomt uit een antikoloniale gedachte en het fundamentele principe dat iedereen gelijke rechten moet hebben.

Ten derde hebben we het recht op terugkeer voor Palestijnse vluchtelingen toegevoegd. Dit is een cruciaal, maar vaak vergeten aspect, vooral in discussies over de een- of tweestatenoplossing. Het recht op terugkeer is ook vastgesteld in Resolutie 194 van de Verenigde Naties.

Bron: <https://rightsforum.org/achtergronden/dossiers/palestijnse-vluchtelingen-en-unrwa/recht-van-terugkeer/>

Ten vierde is de Syrische Golanhoogvlakte toegevoegd aan de lijst van illegale bezettingen, omdat ook deze volgens de VN en alle landen (behalve Israël en Amerika) illegaal is, net als de bezetting op Gaza en de Westelijke Jordaanoever.

Tot slot hebben we het punt over diplomatieke, economische en politieke druk uitgebreid. Hierin hebben we ook boycotts opgenomen, in lijn met de BDS-beweging. BDS staat voor boycott, desinvestering, sancties, en is een internationale beweging die oproept tot (economisch) verzet tegen Israël met als doel dat Israël stopt met het schenden van mensenrechten. (<https://bdsnederland.nl/>)

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

Am1: Ja maar, H*m*s!!!

Indieners: Commissie Internationaal

Amendement op wijzigingsvoorstel PP32: Long live Palestine & Lebanon

Toevoegen:

f. Het is belangrijk dat (verzets)organisaties in Palestina in de juiste (historische) context worden geplaatst en niet worden gereduceerd tot enkel terroristische organisaties. Veel van deze organisaties vervullen naast een militaire functie ook een belangrijke maatschappelijke, politieke en sociale rol, door diensten te leveren waar de bevolking door de bezetting vaak van is uitgesloten. Het is cruciaal dat deze organisaties worden meegenomen in de onderhandelingen over een staakt-het-vuren en de toekomst van Palestina.

Ondanks dat het gewapende verzet als legitiem wordt gezien in de strijd voor zelfbeschikking en onafhankelijkheid, is het belangrijk om hierbij te zeggen dat dit geen vrijbrief is voor het plegen van oorlogsmisdaden, zoals het opzettelijk aanvallen van burgers.

Deze drie redenen zijn voor ons de belangrijkste redenen om Hamas, maar ook de andere Palestijnse (verzets)organisaties, zoals PLO en Samidoun, als louter terroristisch te bestempelen.

Maar naast de historische onnauwkeurigheid van het reduceren van (verzets)organisaties tot terroristische organisaties, draagt deze framing ook bij aan de delegitimering van de bredere Palestijnse strijd voor zelfbeschikking.

Bestuursadvies: *Volgt in in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.*

MOTIES

Moties worden niet verdedigd op het congres, de dagvoorzitter leest de oproep of uitspraak en de toelichting van elke motie voor (dus niet de constatering en overwegingen!). Daarna mag je op het congres eerste termijnsvragen stellen over moties. Ook mag je amendementen indienen.

De moties volgen in de tweede versie van de congreskrant op 8 november.

REGULIERE MOTIES

Moties kunnen nog worden ingediend tot en met 6 november, dit kan [hier](#).

ACTUELE MOTIES

Vanaf 7 november kunnen er actuele moties worden ingediend. Dit zijn moties die betrekking hebben tot iets wat actueel is, of recent is gebeurd of naar buiten is gekomen.